

VECKOBLADET

3

UTGIVET AV VPK OCH KU I LUND

UTKOMMER FREDAGAR

Bredgatan 28, 222 21 Lund
Postgiro: 17 459 - 9.

Telefon: 046/13 82 13
Pren. 40 kr/år.

1980 6:e årg.

Fredagen den 25 januari

VB-KOMMENTAR

Med dagens Veckoblad startar vi en artikelserie om energi. Serien utgår med nödvändighet inte från ett lokalt perspektiv, det finns inga utredningar om Lunds kommun som ger underlag för en dylik serie. Ändå finns det självfallet ett lokalt perspektiv som utgår från de beslut som fattas av Lunds politiker.

Omröstningen den 23 mars gäller formellt kärnkraften, men den gäller också hela vår energiförsörjning och hur mycket energi vi ska använda. Men energin ökar inte som genom en naturlag av sig själv bakom ökningen ligger politiska beslut.

Energikrävande småhus

Av de bostäder som byggs i Lund är ca 65% i småhus och 35% i flerfamiljshus. Småhus är mer energikrävande att anlägga och bygga, är mer energikrävande att värma upp (även per kvadratmeter räknat). Dessutom byggs småhusen i de östra kommundelarna och skapar därigenom energikrävande pendling. Förutom att det finns energipolitiska skäl, så finns det också bostadspolitiska skäl att vända på siffrorna och bygga minst 65% av lägenheterna i flerfamiljshus. Men i Lund bygger borgarna som om energin flödade.

Energikrävande bilism

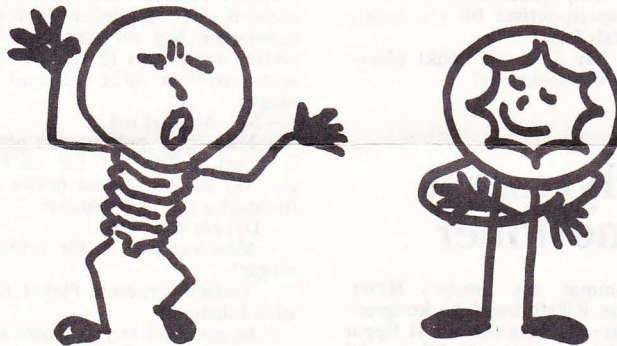
I Lund vill borgarna och SAP bygga anläggningar för bilismen för miljontals kronor, en ny bro vid Kung Oscar, ny slitbeläggning på Dalbyvägen och flera P-hus. Dessa anläggningar är energikrävande att bygga och alstrar mer av den energikrävande bilismen. Samtidigt snålar man med anslagen till cyklismen och kollektivtrafiken är undermålig. Förutom att det finns energipolitiska skäl så finns det också trafikpolitiska skäl att vända på siffrorna och ge cyklismen de pengar som går till bilismen och tvärtom. Men i Lund för de fyra ickekommunistiska partierna en trafikpolitik som om energin flödade. (När står en ledande politiker från något av dessa partier upp och kräver ett P-hus för cyklar på Bangatan?).

Trots att vi ständigt gör av med mer och mer energi så klarar inte de styrande politikerna i Lund av att tillfredsställa de grundläggande behoven av att bo och att förflytta sig.

Inför folkomröstningen

Inför folkomröstningen den 23 mars om kärnkraften kommer vi här på Veckobladet att framföra i dag och ett antal veckor framåt i några artiklar skriva om energin i allmänhet och kärnkraften i synnerhet. Vi har varken ambitioner eller kunskaper att vecka in oss i en massa tekniska grunkor utan tänker behandla frågan med utgångspunkt från grundläggande fakta om energin. Vi menar att det räcker med elementära fakta för att ta ställning till vilken energisituation vi skall ha i Sverige i framtiden. Att vi tar upp kärnkrafts- och energiproblematiken i en (utrymmesmässigt) liten lokaltidning som VB är – trots detta – ganska givet. Dels tycker vi på redaktionen att frågan är oerhört viktig, dels den geografiska närheten till två av reaktorerna vi skall folkomrösta om. I samband med den här artikelserien öppnar vi våra spalter för debattinlägg, både fristående från och i anslutning till vad VB skriver.

I dagens artikel tar vi upp den historiska energibilden. I kommande artiklar tar vi upp farorna med olika energislag, hur mycket energi vi använder i dag och beräkningar på hur mycket vi kommer att använda i framtiden. Vi kommer att ta upp sysselsättningsproblematiken, de skiljaktiga energislagen, energisituationen i ett globalt perspektiv och den klassmässiga bilden. Slutligen ska vi också granska nej-alternativet och de bägge ja-alternativen samt titta på vad olika alternativ betyder för den sydligaste delen av Sverige.

Den långsiktiga historiska energibilden sammanfaller med vår planets historia. De energislag vi i huvudsak använder i dag är sådan energi som har bildats under alla millioner år som vår planet har funnits. Vi tänker på oljan, kolet och även uranet. Vår planet har alltså funnits i millioner år, människan i några tusen. Den industriella epoken har varit drygt hundra år och vår exploatering av ovannämnda energislag i några årtionden. Ätminstone oljan och uranet, som för närvarande är bland våra mest använda energislag kommer att ta slut inom några årtionden, om detta är alla överens. Det är ett välkänt faktum att vad som byggts upp under årmiljoner kommer att förbrukas under bara en kort tid av den tid människan levat eller kommer att leva på vår planet. Det finns två anledningar att peka på just detta. För det första därför att det inte är ett nytt faktum. Miljörelsen har i åtminstone 15 år (då använde vi bara ungefär hälften så mycket energi i Sverige) varnat för det faktum att vi håller på att föröda vår planet. För det andra därför att vi också håller på att göra slut på en mängd andra naturtillgångar, såsom en rad metaller, vatten, rent vatten, och ren luft. Detta är viktigt att konstatera eftersom det som nu diskuteras är energi och många tycks mena att om vi bara löser energifrågan, dvs att

vi har tillgång till oändligt mycket »ren» energi, så är allting okay. Ändå är det så att vad vi skall folkomrösta om är i bästa fall samma energitillförsel i framtiden som vi har i dag (nej-alternativet) eller ett väsentligt högre (ja-alternativet) och det här energiuttaget skall vi naturligtvis använda för att även framledes kunna behålla vårt konsumtionsmönster. Ett konsumtionsmönster som redan i dag innebär ett veritabelt resurslöseri och som kommer att innebära att kriserna avlöser varandra.

Det kortsiktiga

Det kortsiktiga historiska energiperspektivet är att vi i Sverige ungefär vid sekelskiftet började öka vårt energiuttag. Fram till 1950 ökade vår energianvändning måttligt men därefter och fram till den första oljekrisen steg kurvan mycket brant. Enligt alla beräkningar som fanns tidigare än 1973 skulle vår energianvändning öka lika snabbt som efter 1950, detta skulle innebära att vi fördubblade vårt energiuttag vart 15:e år. Oljekrisen satte ett spontant slut på detta och så till vida var den positiv. Efter 1973 har energitillförseln stagnerat medan däremot ertillförseln ökat (från vattenkraften och kärnkraften). Oljekrisen har visat att samhället fungerar och att vi till och med kan öka konsumtionen trots att billig energi inte flödar och ständigt ökas.

Fotnot När vi talar om hur mycket energi som skall användas i framtiden utgår vi vad gäller ja-alternativen från energikommissionens C-alternativ. Energikommissionen fick i uppgift att utreda vår energitillförsel i framtiden med utgångspunkt från vissa givna förutsättningar. C-alternativet innebär att vi skulle ha 13 reaktorer 1990, alltså i princip enligt ja-alternativen. När det gäller nej-alternativet kommer vi att utgå både ifrån energikommissionens B-alternativ och VPKs och miljörelsens (MALTE) utredningsalternativ för 1990. Energikommissionens B-alternativ innebär att kärnkraften skall vara avvecklad 1990, alltså exakt enligt nej-alternativet.

Varvskrisen drabbar Lund

Industrin i Lund befinner sig i en kris. På kort tid försvinner omkring 300 jobb genom flyttningen av Berlingska boktryckeriet, avvecklingen av Nordarmatur och försäljningen av Verro. Detta uppvägs inte på långt när av nyanställningarna på Alfa Laval. Också varvskrisen drabbar Lund. Omkring 200 lundabor arbetar på Kockums eller Öresundsvarvet, och deras arbeten är i fara om Svenska Varvs planerade nedslaktning av varven förverkligas.

Vad gör de ansvariga politikerna i Lund i den här frågan? Det undrar VPK i en interpellation ställd till kommunstyrelsens ordförande. Vilka åtgärder tänker kommunstyrelsen vidta, när det gäller konsekvenserna för sysselsättningen i Lund? Och vad kommer Lund att göra tillsammans med andra berörda kommuner i regionen i kampen för att rädda jobben vid Kockums och Öresundsvarvet?

VB återkommer i frågan när interpellationen från VPK besvaras.

10 timmars diskussion

Som redan meddelats i dagstidningarna var VPK Lunds årsmöte både långt och välbesökt. Sammanlagt tio timmar höll man på, och då inskränktes ändå de flesta debatterna av tidsbegränsning och/jeller streck. Vidare fick behandlingen av bla verksamhetsplan och budget flyttas till nästa medlemsmöte.

Längst tid tog debatterna inför valet av ny styrelse och valberedning. Den avgående beredningen hade som vanligt haft svårt att få fram kandidater i allmänhet och kvinnor i synnerhet. En tidigare partikongress har rekommenderat att kvinnorna i VPKs ledande organ på olika nivåer ska besätta minst så många platser som motsvarar deras andel av medlemmarna. Som 43 % av VPK Lunds medlemmar är kvinnor skulle det innebära 6 av de 13 platserna. Valberedningen hade endast fått fram två kvinnor som var villiga att kandidera, men på mötet nominerades – och valdes – ytterligare två. Mot bakgrund av bl a dessa svårigheter beslöts emellertid att längre fram ta upp styrelsens arbete och arbetsformer till ny diskussion.

Längst tid av motionerna tog de om förste maj. VPK och KÜ har nu under några år haft en del meningsskiljaktigheter under förberedelserna, och det finns på alla håll en uppriktig vilja att undvika att de fortsätter. Frågan är emellertid inte lättlost, för den tycks bli gå tillbaka på olika uppfattningar om parti och allianser, något som framgick av debatten.

Stor enighet rådde däremot om att i enlighet med en motion från stadsdelsgrupp Norr ordna en stor folkfest i övergången mellan sommar och höst, bl a efter mönster av de framgångsrika kommunistiska pressfesterna på kontinenten. »Tidigt i vår» kommer en festkommitté att tillsättas.

Norr hade också på ett förtjänstfullt sätt arrangerat lördagskvällens fest, som något präglades av VPKs hårdnande alkoholpolitiska linje. Stor lycka gjorde dansbandet, mässingssextetten Folkets Fana, för kvällen bestående av nio man.

KUs årsmöte

Den 12/1 höll Kommunistisk Ungdom Lund sitt årsmöte och la där fram riktlinjerna för årets arbete, som, i varje fall i början av året, kommer att domineras av arbete inom Folkkampanjen Nej till kärnkraft. Andra viktiga områden för ungtkommunisterna är skolan arbetet och kommunalpolitiken, då speciellt fritids- och bostadspolitiken.

Ny styrelse valdes och fick följande sammansättning: Ordförande Marie Köhler, övriga ordinarie ledamöter Monika Hulte, Daniel Huledal, Jonas Persson och Henrik Telemann. Som suppleanter valdes Anna Larsson och David Kallos.

Två uttalanden antogs, ett om varvskrisen i Skåne och ett om läget i Afghanistan

Hos Ja-sidan

Sydkrafts informationsutställning »Vår energi – din framtid» visas på Stadshallen fram till den 31 januari. Gå gärna dit. Den är lärorik som ett tydligt exempel på Ja-sidans informationspropaganda. Utställningen är påkostad och välgjord, med vackra färgbilder och texter som försöker ge ett sakligt intryck. Men läser man texterna med en viss eftertanke, så märker man att det finns åtskilliga halvsnanningar, hellögnar och utelämnanden av viktiga fakta och förhållanden.

Några exempel: Vid genomgången av de alternativa energikällorna »glömmas» man helt ytjordvärme och naturgas, och ger missvisande beskrivningar av torv, biomassa och vindkraft. I genomgången av kärnbränslecykeln påstår man helt fräckt: »Metoder har utvecklats för säker förvaring av avfallet.»(!) Man skriver att det finns uppbeaktningsanläggningar i England och Frankrike, men inte att man har oerhörda svårigheter med att få dessa att fungera, och att något svenskt avfall inte heller kommer att uppbeaktas vid dessa anläggningar. Och vad sägs om detta citat »Med dagens reaktorer skulle de kända tillgångarna av uran räcka i ungefär 100 år. Men med ett bättre utnyttjande av uranet skulle tidsperspektivet bli ett annat, tusentals år.»

Var har Sydkraft tänkt placera sina bldreaktorer?

Hyresgäst motioner

I sommar ska Sveriges Hyresgästernas Riksförbund ha kongress. Vi tar nog inte fel om vi tippar att det kommer att bli en del diskussion kring de motioner som Hyresgästavdelningen i Lund sänt in. De tar nämligen bl a upp så centrala frågor som hyreshöjningarna och centralstyrningen inom hyresgästströrelsen.

När det gäller hyreshöjningarna menar lundahyresgästerna att kongressen ska uttala sig för hyresstopp genom statliga subventioner till allmännyttiga bostadsföretag. Men man kan inte bara nöja sig med att hoppas att frågan ska lösas på rikspanet. I hyresförhandlingarna måste de lokala föreningarna vägra gå med på hyreshöjningar och istället kräva att kommunen subventionerar de allmännyttiga företagens hyror.

Medlemsinflytande

Hyresgästerna i Lund har ju åtskilliga erfarenheter av den nuvarande centraliserade organisationsformen, som innebär att föreningsstyrelsen i Malmö har ett avgörande inflytande över sådant som hyresförhandlingar och tillsättande av ombudsmän i Lund. Därför föreslår Lundaavdelningen att organisationen ändras så att avdelningarna får egen ekonomi, de lokala förhandlingsråden veto rätt till hyresavtalen, kontaktkommittéerna större rörelsefrihet och avdelningarna själva får tillsätta avdelningsombudsmän

Skolval

Många skolungdomar är engagerade i kärnkraftsfrågan. Det finns aktiva nej-kommittéer på Lunds tre gymnasieskolor. På Polhemsskolan, Strömbergsskolan och Katedralskolan genomförs nu ett 15-tal studiecirkel i Folkkampanjens regi, och bortåt 200 elever har deltagit i Nej-aktiviteterna.

I tisdags träffades representanter från de olika skolorna tillsammans med ledningen för folkkampanjen i Lund. På mötet beslutade de om ett gemensamt uttalande riktat till skolstyrelsen, där de kräver skolval om kärnkraften. Ett sådant val måste naturligtvis föregås av allsidig information till alla elever på lektionstid, där båda sidorna i folkomröstningen får lika stora möjligheter att komma till tals.

Våra telefonsamtal

– Är det elverkschefen Göthlin på tekniska verken? Bra, då har jag kommit rätt. Jag ringer för folkkampanjen Nej till kärnkraft. Vi undrar om vi kan få affischer på stans elstolpar inför folkomröstningen.

– Nej. Absolut nej.
– Men både polisen och gatukontoret tyckte det var en bra idé. De vill inte ha en massa affischtavlor ute i snösvängen.
– Det går ändå inte.
– Men vad har ni för invändningar?

– Trafiksäkerheten. Plakat förvillar bilisterna.
– Ja, men det är ju polisens sak att bedöma, och de säger som sagt ja...

– Dessutom skulle galvaniseringen på stolparna gå sönder så vi fick måla om dem för en massa pengar.

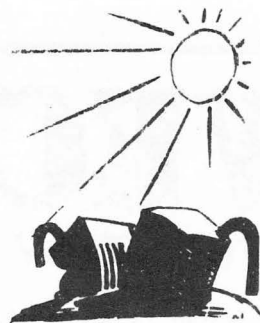
– Men på sånt finns det väl tekniska lösningar. Det finns ju redan permanenta affischtavlor uppsatta på en del stolpar.

– Känner jag inte till.
– Men snälla, titta på Laurentiigatan t ex. Där brukar ju konsthallen affischera.

– Det har vi aldrig gett tillstånd till. Det gör de i så fall illegalt.

VB behöver många prenumeranter för att kunna utvecklas till ett alternativ till den borgerliga pressen. Tyvärr visar det sig att många av de gamla prenumeranterna inte förnyat sin prenumeration. Alltså du som ännu inte förnyat din prenumeration, gör så

Inom kort och förhoppningsvis nästa vecka går vi över till ett nytt adresseringssystem. Från att ha använt adressetiketter kommer vi att adressera direkt på kuvertet. Med 100% säkerhet kommer övergången inte att bli 100%-ig, detta kan vi säga trots att distributionsavdelningen är den bäst fungerande på hela VB (han har själv skrivit det, sättares anm.). Om du inte får VB eller om adressen är fel, bli inte förbannad. Nej, ring i stället 13 82 13, VPK-lokalen, så ordnar vi så att du får VB ordentligt utskickad

Café 3

I Folkkampanjens lokaler på Bantorget. »Café 3», har det under veckan funnits ett anspråklöst musikkafé, där bla trubadurer och spelmän stått för underhållningen. (Alla som kan spela gitarr är ju mot kärnkraft, enligt ett konstaterande av Gunnar Sträng.) Det hela är först och främst tänkt som en träffpunkt för de Nej-aktivister som just nu är ute och knacker dörr och som kan behöva prata lite med kamrater om sina erfarenheter, men alla är förstas välkomna. Verksamheter fortsätter även nästa vecka.

VB har tidigare presenterat kontaktpersoner för stadsdelsgrupperna i Folkkampanjen. Här kommer nu en förteckning på ansvariga i arbetsplatsgrupper och de yttre kommundelarna.

Kvinnokraftsgruppen, Kvinnocentrum: Ingar Nilsson, 11 63 64.

Tekniska Högskolan: Stefan Andersson 13 81 44, Ola Hagring, 11 59 03.

Lasarettet i Lund: Gunnel Sjöberg, 11 88 72.

Alfa-Laval: Erneste Grandi 49509.

Åkerlund & Rausing: Jonas Persson, 12 02 28.

Posten, Lund 1: Sven-Hugo Mattsson, 11 34 33.

Södra Sandby: Gert Andersson, 573 44.

Veberöd: Sonja Edvardsson, 809 62.

Dalby: Kjell E. Olsson, 530 55.

Genarp: Krister Palmkvist.

Kävlinge kommun: Eva Otten-gren, 73 47 49.

LATINAMERIKA – KRISTEN SOLIDARITET

Luis Maira från Chile talar om »Latinamerika idag», fredag 25/1 kl. 19. Stadsbiblioteket, och Manfred Hofmann och Sven Thidevall om »Befrielsens teologi», lörd. 26/1 kl. 13, Västerkyrkan.

VPK IF: Inomhustråning lörd. 26/1 kl. 16-18 Lerbacksskolan.

VPK:S SÅNGGRUPP: Sjungning på Märtenstorget lörd. 26/1 kl. 11.

Sönd. 27/1 kl. 20 på Folkkampanjens kafé, Bantorget 3.

FOLKKAMPANJEN: Utvärdering av dörrknackningskampanjen, musikunderhållning, från kl. 20 den 27 – 31/1, Café 3, Bantorget 3.

NEJ-KOMMITTEN Väster/Pilelyckan möte tisd. 29/1 kl. 19, KK-lokalen van Dyrens väg 49D.

BLÅSORKESTERN: Rep. Palaestra lörd. 26/1 kl. 10. Nya arr. utdelas där.

VPK ÖSTER: Sdgr.möte sönd. 27/1 kl. 17, HSB-lokalen, Flöjtv. 10.

NEJ-KOMMITTEN Ö Torn, Märten Fälad, Linero, möte på Linero Fritidsgård onsd. 30/1 19.30

REDAKTIONSUTSKOTT

För nr. 3: Jan Hindersson och Monica Nymark

För nr. 4: Jan Hindersson och Monica Nymark